

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХVII, БРОЙ 18

СОФИЯ, 1-15 ОКТОМВРИ 2016 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com

www.synodalpressbg.blogspot.bg

Църква и култура

Вълнуваща премиера в двореца „Врана“ по случай Деня на Независимостта
стр. 8

Православна догматика

Проф. Йоанис Романидис
Фундаменталната разлика между Изтока и Запада
ФИЛИОКВЕТО
стр. 4-5

Интервю

† Иринеј, архиепископ на Крит
Заплаха не са мюсюлманите, а фанатичите
стр. 3

Междуправославни форуми

Фундаментализмът – върност към традицията или модернизъм
стр. 3

ТЕОЛОГИЯ

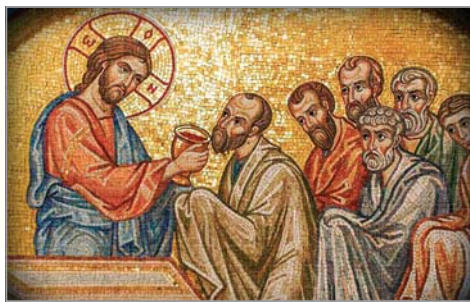
Тайнствата и богослужението на Църквата – основа за душегрижие и живот в Христос

След св. Петдесетница се появява нова действителност – Църквата Христова, мистичното Тяло Христово. От този момент сътвореният и ограничен свят носи в себе си нова реалност, обладаваща нестворена и неограничена пълнота, която съдържа в себе си божествена и спасителна сила (срв. 2 Кор. 12:9). Поради това Църквата винаги е притежавала благодатни средства за излечение, лечение, помощ и утеха на боледуващата, страдаща и търсеща спасение човешка душа. Това са светите тайнства, в частност Евхаристията и изповедта, а също така и проповедта, постът, молитвите, както и многото други дейности в богослужения и живот и социална мисия.

Вярата в Бога дава на вярващите в Него основния смисъл и насока на тяхното съществуване, а също така сигурност, психична устойчивост и неизменна подкрепа. В църковната общност изцелението на духа, разума и тялото на търсещите спасение членове на Църквата се извършва благодарение на Светия Дух и основно – посредством благодатта на Светата Троица. Священослужителят е съработник Божи в тази терапия на благодатта. Той наставлява, въвежда,

Когато свещеникът ти преподава божествените Дарове, представи си, че не свещеникът прави това, а Христос протяга към тебе Своята ръка.

Св. Йоан Златоуст

свещеноедействия и дава ръководни насоки за душепасторско обгрижване на вярващите.

Църквата е богочовешки организъм и в него Божията благодат действва мистично чрез свещенослужителя, който в свещеноедействието става проводник на целителното ѝ действие (срв. Йеротей Влахос), митр. Православна психотерапия, ВТ 2005, с. 62). Чрез светите тайнства свещенослужителят има възможност благодатно да приобщава вярващите в тайнството на богообщението и делото на спасението.

Светото тайнство е тварно средство, предаващо нетварна Божия благодат. Човекът като тварно създание се нуждае от тези тварни средства, за да

придобие нетварната благодат на Светия Дух. Основното в светите тайнства обаче не е тварната им страна, а преподаването на духовните дарове. Затова, когато се пристъпва към светите тайнства, следва да се мисли не само за видимото, но и духовно да се съзерцава „съкровеното вътре Божество“ (Св. Григорий Палама. Омилія 56, 5).

Източникът на благодатта в светото тайнство е Христос. Чрез Боговъплъщението Христос възражда и преобразява в Себе Си като Богочовек падналото човешко естество. А в тайнствата на Църквата се предоставя възможност на всеки човек – в свободата на самоопределение и според духовно-

На стр. 6

Покров на Пресвета Богородица в Ресилово

На 1 октомври Православната църква почита един от Богородичните празници, който се е утвърдил от древни времена, като истинско убежище за християните и подкрепа в трудните моменти на изпитание, а именно Покров Богородичен.

По този повод в Ресилковската света обител, посветена на честния Богородичен Покров, край с. Ресилово, Дупнишка духовна околия, Софийска епархия, бе отслужена на 30 септември тържествена вечерна служба, както и архиерейска света Литургия на 1 октомври.

С благословието на Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит и съгласието на Видинския митрополит Дометиан, вечерното богослужение с чина на петохлебието и водосвет бяха оглаве-

ни от Негово Преосвещенство Белоградчишки епископ Поликарп.

В празничното вечерно богослужение съслужиха духовници от Софийска, Видинска и от Неврокопска епархия.

След вечерната молитва, посветена на Божията Майка, епископ Поликарп благослови вярващите и произнесе кратка проповед, с която, припомняйки историческото събитие на празника, насърчи вярващите християни да имат силна вяра в Бога и да бъдат уверени в това, че по молитвите на света Богородица Бог винаги им помага и ги благославя в живота, в радости и беда.

На 1 октомври Ресилковският манастир бе преизпълнен с богомолен народ, който бе дошъл да се помоли на света Богородица и да преклони глава пред величието и милостта на Бога.

Преди литургията, в двореца на светата обител тържествено бе посрещнат Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Неофит, който взе молитвено участие в празничното богослужение.

С благословието на Негово Светейшество, светата Литургия бе оглавена от Негово Преосвещенство Адрианополски

На стр. 2

ХРОНИКА

България

Покров на Пресвета Богородица...

От стр. 1

епископ Евлогий, игумен на Рилската света обител, в съслужение с Негово Преосвещенство Белоградчишки епископ Поликарп, викарий на Видинския митрополит Дометиян, както и с духовници от Софийска, Видинска и Неврокопска епархия.

Клиросното пение бе изпълнено от ученици от Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“, с ръководител Методи Стоилов.

По време на светата Литургия, с благословието на патриарх Неофит бе произнесена кратка проповед от епископ Поликарп. В своето слово той припомни важни моменти от живота на празника и призова вярващите християни да бъдат в своя живот достойни Божии чеда, за да придобият всичко не-

на Божията Майка, която никога няма да ги остави и забрави пред своя божествен Син.

Бяха поздравени и църковните певци, които огласиха светата Литургия, тъй като на 1 октомври се почита паметта на св. Йоан Кукузел и преп. Роман Сладкопевец, духовни покровители на цър-

ито на 1 октомври отбелязват Международния ден на възрастните хора.

Празникът в Ресилковската света обител продължи с кратка фолклорна програма. От името на игуменката на манастира, монахиня Мелания, епископ Поликарп приветства патриарха и му благодарят за благословието и присъствието на празника. Той поднесе на Негово Светейшество букет от бели рози, за спомен и като знак на любов и признателност.

Патриарх Неофит благослови танцьорите и им подари по една иконичка за благословение и спомен.

Всички християни се насладиха и на празничната обща трапеза – корбан в чест на Пресвета Богородица, прославена в своя благодатен покров.

Гости на празника бяха кметът на Кюстендил г-н Паунов, кметовете на гр. Дупница, гр. Сапарева баня, както и на съседните населени места, които поздравиха патриарх Неофит и получиха неговото благословение.

Архимандрит
ЕВТИМИЙ

Снимки: свещ. г-р Петър
СИМЕОНОВ

обходимо за спасение и вечен живот и да наследят Невесното царство.

В края на светата Литургия Негово Светейшество поздравя вярващите християни с празника Покров Богородичен и призовавайки над всички Божието благословение, ги прикани да се молят

ковните клиросни певци. Патриархът им пожела сили, молитвен дух и усървеност в църковното пение, за да радват Христовата Църква със сладкопение и молитвен дух, който отваря сърцата на вярващите за Бога.

Патриарх Неофит поздравя и възрастните хора, ко-

нието владиката произнесе проповед за празника, благослови народа и пожела закрилата на Божията майка да е с всички християни.

Русенска
митрополия

Архирейско богослужение в гр. Попово

На 1 октомври, Покров Богородичен, Негово Преосвещенство Русенски митрополит Намум отслужи св. Литургия в параклиса „Рождество Богородично“ в гр. Попово. На архирея съслужи-

ха: ик. Валентин Лазаров – архирейски наместник за Поповска духовна околия, о. Евгений Загорняк – енорийски свещеник в гр. Попово, и дякон Недялко Димитров.

В края на богослуже-

ДОКУМЕНТИ

РЕШЕНИЕ

на Св. Синод за освобождаването на Старозагорския митрополит Галактион

Във връзка с продължителното тежко здравословно състояние на Старозагорския митрополит Галактион, което не му позволява да изпълнява задълженията си на Епархийски митрополит, съгласно Устава на БПЦ – БП и със задължеността за настоящето и бъдещето на Старозагорска епархия, след провеждане на гласуване Св. Синод единодушно РЕШИ:

На основание чл. 9 във вр. с чл. 58, т. 19 и съобразявайки разпоредбите на чл. 82, ал. 4 и чл. 85 от Устава на БПЦ – БП, освобождава, считано от **28. 09. 2016 г.**, от заеманата длъжност Старо-

загорския митрополит Галактион, като същият възприема титлата „бивш Старозагорски митрополит“ и на основание чл. 82, ал. 3 от УБПЦ – БП Св. Синод му осигурява условия за живот, отговарящи на висотата на предишното му служение.

Назначава, считано от 28.09.2016 г., Западно- и Средноевропейския митрополит Антоний за управляващ овакантирания Старозагорска епархия, който на основание чл. 84, ал. 2 от УБПЦ – БП да проведе избор за митрополит и да управлява епархията, докато новоизбраният встъпи в длъжност.

СЪОБЩЕНИЕ

до средствата за масова информация

На 26.09.2016 г. Пловдивската митрополия – в диоцеза на Българската православна църква, стана официално собственик на къщата – роден дом на Екзарх Стефан в с. Широка лъка, община Смолян.

Родният дом на третия български Екзарх беше изнесен на публична продажба от съдия-изпълнител. За да предотврати възможността това важно за историята на Църквата, а и на държавата ни, място да бъде използвано не съобразно духовната му стойност и предназначение, Пловдивската митрополия взе решение да

участва в публичния търг. И с Божията помощ успя да запази този имот за Българската православна църква.

Пловдивската митрополия възнамерява да превърне родния дом на Екзарх Стефан в музей на неговите живот и дело; като изказва благодарност на наследниците на Негово Блаженство, на кмета на с. Широка лъка и на местните органи и власти в община Смолян, които спомогнаха това благородно дело да се увенчае с успех.

Пловдивска
митрополия

+ IN MEMORIAM

Престави се в Госпога иконом хаджи Георги Ашиков

На 2 октомври на 95-годишна възраст се престави в Госпога иконом хаджи Георги Димитров Ашиков, дългогодишен свещенослужител и изповедник.

Отец Георги беше най-възрастният свещеник в Неврокопската епархия, роден на 27 март 1921 г. в гр. Свети Врач (дн. Сандански).

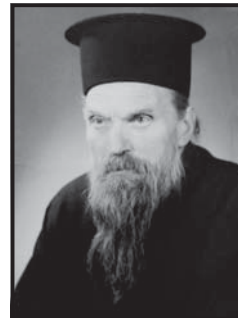
На 29 март 1944 г. е мобилизиран и участва в двете фази на Втората световна война. По време на бойните действия оцелява по чудо, след като един снаряд пада пред него. Обещава, че ако се върне жив и здрав у дома, ще ходи редовно на църква.

През 1947 г. е избран за църковен настоятел в гр. Сандански. Няколко години работи като писар и секретар на Архирейското наместничество.

На 29 май 1955 г. Неврокопският митрополит Пимен го ръкополага в дяконски чин в Благоевград, а на празника Свети Дух същата година в Рилския манастир – за свещеник.

Служението му преминава в различни села: Дебрене, Голям Цалим, Малки Цалим, Дамяница, Ново Делчево, Поленица, Лиляново, Кръсталци и др. Повече от шест години е ефимерий на девическия Петропавловски манастир край гр. Лясковец, Великотърновска епархия. В края на своето пастирско служение възстановява много църкви в град Мелник.

След пенсионирането си той продължава с опит и разсъдителност да обгръща, наставлява и изповядва множес-

тво миряни и духовници. Всеки ден отслужва утрения и вечерния у дома си.

През есента на 2007 г. отец Георги, заедно с част от духовните си чеда, осъществява своята отдавнашна мечта да посети Светите места и да се поклони на Гроба Господен.

Иконом хаджи Георги Ашиков е автор на множество публицистични, исторически и биографични текстове, писма, стихотворения и духовни разкази, част от които са публикувани в „Църковен вестник“. „Увлекателни и поучителни истории от дългогодишното му пастирско служение. Те са кратки и непретенциозни, понякога от тях блика хумор, понякога и горчица. Но зад трогателната им простота откриваме дълбочините на богат духовен опит, трупан в едни усилни времена, от някои позабравени, а за други – съвсем непознати“ (ЦВ, бр. 15, 2002 г.).

За него в пълна степен важат думите на св. ап. Павел: „С добрия подвиг се подвизах, пътя свърших, вярата опазих; прочее, очаква ме венецът на правдата, който ще ми даде в оня ден Господ, Праведният Съдия“ (2 Тим. 4:7-8).

Бог да го прости! Вечна и блажена да бъде паметта му!

Опелото беше отслужено от Неврокопския митрополит Серафим на **3 октомври** в храм „Св. вмчк Георги“, гр. Сандански.

Неврокопска митрополия

РЪКОПОЛОЖЕНИЯ

Кандидатури за ръкоположения на свещенослужители

Светият Синод на БПЦ, след като разгледа постъпилите кандидатски преписки за ръкоположения на енорийски свещеници и свещеномонаси, на основание чл. 134 и във връзка с чл. 132 от Устава на Българската православна църква реши да бъдат публикувани имената на следните кандидати:

Великотърновска епархия: монах Матей (Милен) Стоянов Орешков, брат на Присовския манастир „Св. Пантелеимон“ – за йеродякон и йеромонах; Радослав Олегов Рангелов от гр. Велико Търново – за дякон и свещеник; Николай Косев Лакич от гр. Габрово – за дякон и свещеник

Пловдивска епархия – Александър Иванов Ангелов от с. Градина – за дякон и свещеник.

Варненска и Великопреславска епархия – Стефан Георгиев Минев от гр. Варна – за дякон и свещеник.

МЕЖДУПРАВОСЛАВНИ ФОРУМИ

ФУНДАМЕНТАЛИЗЪМЪТ – ВЯРНОСТ КЪМ ТРАДИЦИЯТА ИЛИ МОДЕРНИЗЪМ

*IX среща на Междуправославната мрежа от инициативи
за проучване на религиите и гибелните култове*

22-25 септември 2016 г., Благоевград

КОМЮНИКЕ

Деветата среща на Междуправославната мрежа от инициативи за проучване на религиите и ги-

пови и консервативни преживявания, които служат като средство за съпротива срещу всяка една веро-

вид съдия на всички, доста често отвежда изразителите на фундаментализма към използването на

белните култове се състоят от 22 до 25 септември 2016 г. в град Благоевград, България, с благословението на Негово Светейшество Българския патриарх г-н г-н Неофит, при домакинството на Негово Високопреосвещенство Неврокопския митрополит г-н Серафим. На нея се разгледа актуалната църковно-обществена тема „**Фундаментализъмът – вяроност към традицията или модернизъм**“.

В тази Междуправославна среща участие взеха представители на почти всички Поместни православни църкви – Патриаршиите на Антиохия, Йерусалим, Русия, Сърбия, Румъния, България, Грузия; Автокефалните църкви на Кипър, Полша и Албания; членове на Родителското сдружение за православни инициативи; експерти-изследователи, занимаващи се с овладяване на ересите, парарелигиозните и паракристинските групи и гибелните култове; както и представители на Интерпарламентарната асамблея на Православието.

Подробните и добре структурирани доклади на експерти и опитни докладчици дадоха повод за широк дебат и многостранен и задълбочен анализ по темата, като чрез формирането на четири работни групи бяха изготвени констатации, които ще бъдат разпратени до всяка от нашите Поместни православни църкви, както също и на политически, социални и други институции за сведение.

А. Фундаментализъмът е вманиачаване и фокусиране в крайно лични – гру-

пята промяна – по-различна или по-новаторска като подход.

Б. Фундаментализъмът в нашия живот се формира по един много опасен начин. Обикновено той се заражда и развива несъзнателно, защото неговите изразители считат, че са защитници на истината и че я опазват от всяко нейно изкривяване. Те отъждествяват и възприемат истината по един особено опасен начин и считат себе си и средата, към която принадлежат и действат, за единствен авторитет и единствен орган за тълкуване и разбиране на нещата.

Същия този свой начин на живот и изразяване, и възприемане на нещата те с всички средства преследват да наложат като общ начин на живот за всички хора. От което личният начин (на живот) от естествено изражение на индивидуалността на всяка личност се превръща в някакво психопатологично състояние и се свежда до проява на каприз. Абсолютното изискване за чистота и възстановяване (възвръщане към отминалото, *бел. прев.*), както и убедеността, че те са един

насилствени противоположностите на поведението – и то не само физически, но и психологически.

В. Фундаментализъмът се разпростира върху всички области на живота. Така че неговото влияние и активно демонстриране се наблюдава в религия, политика, икономика, сексуалност, в семейния живот, сектите, спорта и т.н. Всичко това показва, че както Църквата, така и Държавата ще трябва сериозно да проучат причините и влиянието на фундаментализма в рамките на живота ни и да приемат съответни инициативи и мерки, най-вече духовни (в контекста на духовния живот, *бел. прев.*), които да култивират човека, така че той да може да се проявява като здрава и свободна личност.

Православната църква предлага като средство за справяне с това явление във всичките му направления, особено по отношение на религиозния фундаментализъм, съпротивата чрез качеството, сиреч – светостта, която се постига чрез добродетелен живот и общение с нетварната Божия благодат в Исуса Христа.

ИНТЕРВЮ

ЗАПЛАХА НЕ СА МЮСЮЛМАНИТЕ, А ФАНАТИЦИТЕ

† ИРИНЕЙ, Архиепископ на Крит

„Не“ на страха – „Да“ на приемането на бежанци и хармоничното съжителство на хора, независимо от цвят, раса, религия, казва в свое интервю архиепископът на Крит г-н г-н Иринеи, подчертавайки, че заплаха за нашите страни не са мюсюлманите, а фанатично и враждебно настроените хора, откъдето и да са те.

Архиепископът на Крит отбелязва, че ние не може да съдим и да отхвърляме бежанците, освен ако не ги познаваме. И отбелязва, че децата бежанци трябва да ходят на училище в приютите ги

страни, стига да уважават страната, която им е домакин. Но и ние, от своя страна, трябва да ги уважаваме.

„Особено в днешния свят съвместното съ-

ществуване на различните народи е необходимост. Грешка е да се мисли, че всички мюсюлмани са фанатични и са опасни. Страхът не е от полза за никого“, подчертава той.

– Много се говори напоследък в Крит за приемането на бежанци на острова. Някои категорично не са съгласни, други казват, че ние трябва да им помогнем, доколкото можем. Каква е вашата позиция?

– Поначало винаги трябва да се има предвид, че човек, всеки един човек, е дете на Бога и е Негово творение. Не е правилно да отхвърляме който и да било човек, от какъвто и да е цвят, континент, раса и страна.

Всички човешки същества трябва да бъдат уважавани. Ние не можем и не трябва да отхвърляме никого.

Дълг и чест за всички нас е да не отхвърляме никого. Но още и да го зачитаме и уважаваме.

Отговорът е „Да“, да ги приемем. „Да“ – да им помогнем.

– Срещали сте се лично с мюсюлмани; имате ли личен опит от това как те живеят и мислят?

– Случвало ми се е през годините. Срещал съм се и съм говорил с мюсюлмани, особено по време на следването ми в Истанбул. Аз лично не съм срещнал фанатизиран мюсюлманин. Тези, които съм срещал там, бяха нормални хора, а не фанатични.

– Мнозина вярват, че появата на мюсюлманите в страната ни е заплаха за християнството и изпитват страх. Какво бихте казали на тези хора?

– Всички мюсюлмани не са еднакви и същи. Някои от тях са много фанатични, а други не. Силно зависи от нрава и качеството на човека.

Заплаха за нашата страна (Гърция, но се имат предвид и другите европейски страни, *бел. прев.*) и хората ни са фанатичните и враждебно настроените човещи. Никой не трябва да заплашва никого. Тези, които правят това, грешат – който и да се те. Във всеки случай, ние не можем да съдим за тези хора, ако първо не ги опознаем, ако не поговорим с тях, а след това да си правим заключения.

Аз не познавам лично всички мюсюлмани и не мога да знам какъв е всеки от тях. Но вярвам,

че не всички мюсюлмани са фанатични и опасни. Не знам кои и колко от тях са фанатизирани и опасни. Вярвам обаче, че не е нужно да се страхуваме от никого. Нужно е само да обичаме, да уважаваме, но не да се страхуваме. Страхът не е от полза за никого.

– Мнозина реагират и при мисълта, че децата бежанци ще посещават училищата ни. Те си мислят, че тези деца нямат място в училищата, където учат техните деца.

– Аз не мисля, че е погрешно децата на бежанците да посещават нашите училища. Но е необходимо тези деца да уважават нашата Родина, нашите чедра, училищата ни, както ние ги уважаваме като деца Божии и Негови творения.

– Има архиепископи, които развиват риторика на омразата към другите. Какво мислите за това?

– В Православието, в неговите духовници и архиепископи трябва да има само любов. Ако те мразят и не обичат, това е грешка и е необходимо тя да бъде поправена.

– Смятате ли, че е възможно съвместно съществуване на хора от различни народи, независимо от религиозните или разбираня?

– Съвместното съществуване на народите и хората е особено нужно в днешния свят. За Църквата ние всички сме братя.

Ние можем и трябва да съжителстваме като народи и като хора. Но със сигурност, това не може да бъде направено само от нас. Ние абсолютно се нуждаем от Божието благословение и сила. Само по този начин можем да живеем заедно. Без Бога ние ще продължаваме да бъдем в настоящата трагична ситуация. Необходимо е обаче да познаем Бога като наш общ Отец и Творец. Но трябва първо да обичаме Бога, за да познаем любовта, която Той има към нас. Да се „възлюбим друг друга“, да се обичаме помежду си, както е в Православието.

Само в такава атмосфера можем да съжителстваме и да продължаваме напред. В противен случай ще бъдем такива, какъвто е днес светът – потънали в хаос.

Arxon.gr

От стр. 1

нравственото му достойнство – да бъде съпричастен на Божията благодат, която Бог дарява на човешкото естество, престаиворено и преобразено в Тайната на Боговъплъщението (срв. Св. Григорий Палама, Омилия 5 – PG 151, 64D). Следователно проблемът, който в случая остава открит, е за човешката свобода и пътя на личностното развитие, със съпътстващите ги пастирска мистагогия и душегриже в църковната общност.

„Участието на човека в светите тайнства на Църквата наричаме мистичен живот; а самото свето тайнство с терминологията на богословието също така наричаме мистично, защото то е едновременно жизнено-емпирична сфера и заедно с това – събитие на среща на човешката свобода с Божията благодат, среща с динамично действащата любов на Бога. Като отговор на Божията любов, то не е елементарен, емоционален или нравствен факт, но модус на лично съществуване и тайнство на екзистенциално общение на човека с Бога. Така първичното и изначалното е тайнство на Тялото на Църквата, а човек от своя страна предлага в дар на Църквата свободната си воля, т. е. ежедневното си, макар и неуспешно усилие да се възвърне към „съответстващия на природата му“ начин на съществуване...

В пространството на св. тайнство човешкото усилие се среща с Божията любов, като личната аскеза или личната несполука и греховността се допълват чрез силата на Бога с живот, обновяван от Неговата любов. От тази въплътена в живота диалектика за вярващата личност постепенно става все по-ясен образът на „новия човек“ – жителя на Царството Божие; открива се естотът на екзистенциалната истинност. През всеки етап от живота си човек привнася в Църквата своите падения и неуспехи. И всяко привнасяне от подобен характер намира в Църквата съответния отклик и съответстващото тайнство на срещата на човешката свобода с благодатта на Бога.

Всяко св. тайнство на Църквата е възможност за динамично и възобновяващо възлизане на човека в Църквата и за възсъединяване с животворното ѝ Тяло, с богочовешката ѝ природа, с истинския ѝ етос. Тайнството в Църквата е събитие на превръщане на „противоестествен“ живот на човека в

„живот свръхестествен“, на преминаване от мимолетното време на индивидуалното емпирично съществуване към непреходното време на личното отношение към Бога“ (Ян-нарас, Хр. Личност и Эрос, М., 2007, с. 571).

Чрез св. Кръщение, св. Миропомазване и божествената св. Евхаристия, и избोध чрез живота в Светия Дух, ставаме „съ-телесни“ (ἐνσωματωθήκαμε) с Христос, като приемаме христодцентрично и христоподобно битие в съответствието на него „вид“ и живот. Тогава Бог Отец „открива в лицата ни самия образ на Сина“ и „признава в нас членовете на Единородния Своя Син“ (Св. Григорий Палама. Слово 4 – PG 150, 600B). Така, „бидейки“ познати от Познаващия Своите“ (Св. Николай Кавасила. Слово 2 – PG 150, 525B), излизаме от невяност (ἀφάνεια) и забвение (λήθη) и възлизаме в областта на истината (ἀλήθεια). Това, „което някога е било тъмнина става светлина; небитието открива битието и се вселява в Бога, и се приема от Него; така от безславна тъмнина и робство, то се издига на царския престол“ (Св. Николай Кавасила. Слово 2 – PG 150, 532A).

В лоното на Православната църква вярващите чувстват особено осезаемо влиянието и въздействието на светите тайнства, когато тя ги благославя и осветява, като участват и се моли за всички свои членове през трудните и кризисни моменти от техния живот.

Специално чрез божествената св. Евхаристия вярващият най-непосредствено живее в спасителната Божия благодат, като се съединява със Самия Христос Спасител. Така свещенослужителят, като извършва св. Евхаристия, дарява на вярващите неземна истинска радост, която става неоченен извор на спасение и въздействие истински спасително и животворно върху човешката душа.

Участвайки в светлото тайнство Евхаристия, вярващият се съединява с обоженото Христово Тяло и се приобщава за вечен и нетленен живот, като става „съ-телесен“ с Христос. Това единение не възниква от самото себе си, а се изпраща като дар от Божията благодат, която човек може лично и свободно да приеме в Светия Дух. Именно в светлината на тази евхаристийна предпоставка трябва да се разглеждат и такива определения като „съ-телесен на Христос“ или „съ-телесно Слово“, срещани се в тру-

ТЕОЛОГИЯ - ДУШЕГРИЖИЕ

Тайнствата и богослужението на Църквата -

довете на св. Атанасий Велики и св. Григорий Нисийски, или „съ-телесен и единокръвен с Христос“ в „Огласителните поучения“ на св. Кирил Йерусалимски (срв. Св. Атанасий Велики, Против арианите, 2, 61 – PG 26, 277B; Св. Григорий Нисийски. Песен на песните, 15 – PG 44, 112C; Св. Кирил Йерусалимски. Огласителни поучения 22, 3-PG 33, 1100A).

„За нуждаещите се няма нищо по-велико от Христос. Той ги ражда за нов живот, възвръща ги към живот и им дава храна, за да съществуват. Христос е светлина и дихание за тях. Чрез Себе Си Христос създава за тях духовно око, чрез Себе Си ги осветява и им дарява да видят Него Самия. Бидейки даряващ, Той е и храна, и Сам доставя Хляба на живота; Сам е и това, което доставя. Той е живот за живите, миро за дишащите, одеяние за желящите да се облекат. Той е Този, с Когото можем да вървим. Той е пътят, но също така и завършек, и край на пътя. Ние сме членовете, Той е Главата“ (Св. Николай Кавасила. Слово първо: Животът се осъществява чрез тайнствата на божественото Кръщение, св. Миропомазване и св. Причастие – PG 150, 500CD).

Вярващият става храм на Пресвета Троица в единение с Христос. Както цялата божествена пълнота е съсредоточена в Тялото Христово, така и Светата Троица пребивава в съ-телесния Христос. Следователно в този ред на мисли пастирската мистагогия, неразделна част към която е и пастирското душегриже, всъщност може да бъде спасителна и целителна дейност, в реалния и божествен смисъл на думата. Това е свещеноедействена благодатна основа и централен от правен пункт към по-нататъшно служение в мисия и душегриже (срв. Mayer, H. B. Zur Theologie und Spiritualität des christlichen Gottesdienstes, Münster-Hamburg-London 2000, S. 112-130).

Св. тайнство Изповед

Благодатното свето тайнство, в което „греховете ни биват развързани“ изцяло, е Изповедта, съпътствана от Покаянието. Тези две понятия са тясно свързани, но не и тъждествени. Покаянието

състояние на човека, като общо състояние на душата, е присъщо на „благочестивите по вяра и нрав човеци. Покаянието обаче трябва да бъде последвано от Изповед, защото без нея то не е тайнство“ (Йоанникий, митр. Сливенски. Покаяние и изповед, С., 1992, с. 7). Старогръцката дума за покаяние (μετάνοια) означава коренна и основна „промяна на мислите“ и отгук под „разкаяние, покаяние с изповед“ се разбира не елементарно съжаление за извършеното в миналото, а най-вече – радикална промяна на възгледите, като придобиване на нов поглед към себе си, към другите и към Бога. И богословски, и психологично погледнато, покаянието не е сионим на печал и самоотжалеение, а обръщане, обрат, пренасочване на центъра на живота ни към Светата Троица и преминаване към душевна подготовка и нагласа за Срещата с Бога.

Чрез светото тайнство Изповед свещенослужителят навлиза непосредствено в обсега на човешката душа. Този, който искрено се изповядва, открива пред изповедника трудностите, пред които се изправя по пътя си към Бога и духовно-нравственото съвършенство (срв. Антоний, митр. Сурожский. Об исповеди – В: Бъгъхристианином, М., 2003, с. 54).

Изповедта е тайнство, установено от Господ Иисус Христос, чрез което се дава власт на свещеника, в името на Бога да прощава или да задържа греховете на ония, които се разкайват за тях. Властта на Църквата е установена с Христовите думи: „На които простите греховете, тям ще се простят; на които задържите, ще се задържат“ (Йоан. 20:23). Тези думи ясно говорят, че трябва да има покаяние и изповед.

Изповедта е необходима за възстановяване на душевното и психичното здраве на човека и има голяма терапевтична сила. Когато изповедта е искрена и сърдечна, тя е незаменима терапия на душата – средство за очистване на съвестта от чувството за вина, което е причина за много невротични разстройства. Когато православният християнин страда, естествено е той да търси спасение в Църквата, защото в нея може да намери животелна об-

нова за душата си и да получи опрощение на греховете си. Именно опрощението носи на вярващия така желания душевен мир и спокойствие (срв. Йоанникий, митр. Сливенски. Цит. съч., с. 46-47). Посредством изповядването на греховете – при свещеноедейственото излизане на благодатта Божия – вярващият се освобождава от душевното бреме на греховността и се възстановява с очиствена душа и в психично здраве за нов живот.

Два модела на Изповед

В наши дни проблемите, възникващи във връзка с древната традиция на Изповедта, са свързани с два различни модела и с две различни концепции. В зависимост от това, къде се поставя основният акцент в размислите за нея, могат да се използват два напълно различни един от друг психологични подхода, изключително важни за практиката на свещеноедействието и душегрижето.

Първият – „моделът на съдебната зала“ – може да се определи като юридически или правен модел. При него Иисус Христос е представен като върховен Съдия, а грехът се разглежда като нарушение на закона. Затова опрощаването на греховете е необходимо като средство за очистване от чувството за вина. Този подход се основава на думите на Иисус Христос, казани на св. апостоли: „На които простите греховете, тям ще се простят; на които задържите, ще се задържат“ (Йоан. 20:23).

Вторият – „моделът на лечебницата“ – може да се характеризира още и като целителен или терапевтичен модел. При него Иисус Христос се възприема от вярващия като Лекар и Изцелител, а епитимията е лечебно средство, възстановяващо накърнената психика на личността. Този подход може да се свърже с учението на св. апостол Яков: „Болен ли е някой между вас, нека повика презвитерите църковни, и те да се помолят над него, като го помажат с елей в името Господне. И молитвата, произлизаща от вярата, ще изцери болия, и Господ ще го дигне; и ако грехове е сторил, ще му се простят. Изповядвайте си един другиму греховете и молете се един

за други, за да се изцерите“ (Иак. 5:14-16).

Ако вторият модел съответства на учението на светите отци и духа на автентичната традиция на Православния Изток, то първият е унаследен от схоластиката в традицията на латинско богословие и богослужебна практика. В случая грехът е смятан за престъпление, отиването на изповед – като присъствие в съдебната зала, а свещенослужителят, приемащ изповедта, става съдия, който има власт „да свързва и да прощава греховете“ (Мат. 16:19). Епитимията се разбира като формално средство за изплащане на откуп, а разрешителната молитва се разглежда в юридическата терминология като снемане на вината от грешника за извършеното от него престъпление (съответно – грях) (Job (Getcha) arhim. Confession and spiritual direction in the orthodox church).

Изповед, психологични подходи и психотерапия

Обсъждането на взаимоотношението между изповедта и психотерапията много често се свързва с конкурирането им в контекста на съвременната култура, в която психотерапията като че ли заема мястото на изповедта. Вероятно в това се съдържа частича истина, но тази проблематика може да се постави и на съвсем друга плоскост, а именно: какво може да даде опитът на съвременната психотерапия по въпросите, отнасящи се до църковната изповед с покаяние (срв. Hajduk, R. Therapeutische Beichtpraxis, Studia Moralia (Vol. XXXVIII/1), Editiones Academiae Alphonsonianae, Roma 2000, p. 5-6).

Покаянието не е отделно частично събитие, а цялостен път („И ни напътствай по пътя на покаянието...“ е част от молитвата в Покаяния канон), като смисълът на пътя се определя от неговата цел.

Смисълът на покаянието в никакъв случай не е плащане, не е съкрушаването, не са съзлите, а радостта, породена от спасителната обнова и духовното прераждане в светлото тайнство Изповед (срв. Василко, Ф. Е. Исповед и психотерапия – В: Московский психотерапевтический журнал, 4, 2004, с. 11-12). Опасностите за

ТЕОЛОГИЯ - ДУШЕГРИЖИЕ

основа за душегрижие и живот в Христос

От стр. 6
заблудения човек обаче, не се крият в липсата на път, но в измамните пътеки, които много приличат на истинските. Две такива неправилни пътеки на покаяние – според отец Александър Шмеман – са опасността от „юридизъм“ и „психологизъм“ (срв. Шмеман, А., Дневници (1973-1983), Москва, Русский путь, 2005, с. 471).

Така крайната цел и смисълът на покаянието в никакъв случай не е плащът, не е съкрушаването, не са съзвоните, а радостта, породена от спасителната обнова и духовното прераждане в светото тайнство Изповед (срв. Василюк, Ф. Е. Исповед и психотерапия – В: Московский психотерапевтический журнал, 4, 2004, с. 11-12). Опасностите за заблудения човек обаче, не се крият в липсата на път, но в измамните пътеки, които много приличат на истинските. Две такива неправилни пътеки на покаяние – според отец Александър Шмеман – са опасността от „юридизъм“ и „психологизъм“ (срв. Шмеман, А., Дневници (1973-1983), Москва, Русский путь, 2005, с. 471).

Човек се отклонява по линията на юридизма, когато разглежда покаянието предимно в дисциплинарно-формалистичен аспект и го свързва с нарушаването на определени норми и закони. И обратно – отклонението в посока на психологизма е тогава, когато изповедта се интерпретира единствено като преживяване, чието съдържание е душевно неблагополучие, тревога и дискомфорт. Юридизмът е склонен да сведе греха до престъпление и вижда в наказанието средство за разрешаване на греха, като крайната цел трябва да бъде възстановяването на справедливостта. Психологизмът се стреми да редуцира греха до чувството за вина и тогава начинът за разрешаване на греха е оправдането, а крайната цел е достигането на душевно равновесие, утеха, комфорт и спокойствие.

Как обаче тези психологични установки биха могли да се проявят в духовната практика и свещенодействието на светото тайнство Изповед? В първия случай – юридизъм – покаянието се превръща в възможност търсене на възможни поведенчески отклонения спрямо установените кодекси. По фор-

мата си то наподобява отчет и самото тайнство започва да се мисли по обрзаца на формалния съдебен процес и делопроизводство. Този начин на покаяние по същество е дълбоко погрешен, защото се плъзга по повърхността, не засяга сърдечната дълбина, не търси корена на греха и тук няма действителна метаноя (обръщане) – като промяна на съзнанието и цялостен обрат в помислите и поведението. „Юридическо-формалистичната“ тенденция променя същността на Изповедта, тъй като при нея няма живо покаяно чувство. Изповедта е като вцепенена и вкамелена от буквата на закона и се вмества в разбирането ѝ с „модела на съдебната зала“. Пълно съответствие на това психично състояние е молитвата след Покаяния канон: „В мен няма покаяние. Аз нямам покаяние, нямам умиление, нямам и съзвон на утеха“. Тук обаче психотерапията може да подсказва нещо съществено.

Сред методите на психотерапията има метод, който се нарича „психотерапевтична майевтика“, с чиято помощ може да се включи рефлексия, съдействаща на човека да погледне по нов начин към себе си и да се усъдни в самоочевидността на вътрешните си установки*. И когато посредством „майевтиката“ се тръгне от повърхностното „юридическо“ плъзгане по греха към проникновено вникване в дълбинността на собствената душа, тогава стават възможни качествени промени на дълбок прелом в съзнанието, при което изповедта от безлична става лична и под повърхността на прегрешенията се открива коренът на греховната страст (срв. Василюк, Ф. Е. Цит. съч., с. 21-25).

И накрая, най-главното е, че в нас се появява възможност под обвивката на греха и под напластените слоеве психична кал да срещнем някакъв образ на подобие на Икона, която ни привлича с тайнствената си сила, защото това сме самите ние. Така се стига до необходимостта да изоставим плоскостта на формалната изповед и като се вгълбяваме все по-дълбоко в себе си, да проникваме до корените на греха, до все по-интимни нови пластове в душевния свят и до опит за разгадаване на сложната мрежа, в която ни е оп-

лела греховността. Но основният стремеж на това самовгълбяване е да преминем през греховете си, през цялата си греховност и да достигнем до самите себе си, до своето истинско „аз“. Защото, ако вярваме, че покаянието се увеличава с радостта на Срещата за предстоящ разговор с Бога във възбуждащата обнова на изповядването, то оттук следва, че най-същественото в нея е не разкайването, не очистването (катарзиса) и изправянето, защото това са само средства, но основното е да се пробуди и задвижи дълбинното ядро на нашата личност (Пак там, с. 26-29). Това е основен мотив, изразен и във „Великия покаян канон“ на св. Андрей Критски: „Душо моя, душо моя, стани, защо спиш...“

Втората измамна пътека по пътя на покаянието може да се открие в неговото психологизиране. Ето един пример в това отношение. Веднага след изповед неудовлетворен мирянин се жалва: „Изповядах се и нищо особено след това с мен не се случи; не чувствам, че душата ми е напълно облекчена“.

Разбира се, чувството на облекчение и на освобождаване от депресията и гнетата на греха е чудесно следствие от покаянието. В духовния живот обаче, не трябва да се смесва следствието с целта. Психичното разтоварване, както и всяко друго душевно състояние, не може да бъде цел на изповедта, защото това би могло да бъде подвеждащ и измамнен изход.

Поради тази причина психологизмът при изповедта се проявява във факта, че започваме да отделяме твърде голямо внимание на душевното си състояние, да поставяме акцент на конфликти и отношения с други лица, да се опитваме „да обясняваме“ собствените грех, например с оправдането, че сме се оказали в ситуация, при които е трябвало неизбежно да се избере по-малкото зло и т. н. И цялата тази „задушерна“ беседа има като мотивация една скрита цел – да се избегне срещата със самия обективен грех, с обективната отговорност за греха, като се остане в психологичната сянка на греха – с чувството за вина. Това е мотивация, която има за цел бягството от наказание: като че ли след като веднъж имаме формално призната вина, не

може да има повече никакво наказание (Ибатуллина, Г. М. Слово Покаянной исповеди).

И така опасността от психологизъм се изразява в подмяната на греха с чувството за вина. Тази тенденция в покаянието хваща човека в клещите на две еднакво непродуктивни състояния, които в психологичния тест се обозначават като „екстрапуништивност“ и „интропуништивност“**.

Патологичното в този феномен е, че човек хвърля цялата си енергия или в търсене на обвинения срещу другия, или в намиране на основания за самообвинение, като акцентират обвинения срещу самия себе си в никакъв случай не е нещо по-добро, защото то лесно може да се превърне в дълбока депресивна психоза. И ако чувството за вина се изобрази образно, то би приличало на спирала, завиваща се във възходящо направление около самия грех. А коварното на това състояние е, че грехът в грубата си правдоподобност става невидим, защото той е скрит вътре в сърцевината на чувството за вина.

Изапднал в плен на това болестно състояние, човек става раболопен, пасивен, избягва да гледа околните право в очите и външно това би могло да се приеме едва ли не като изва на смирение. Така обаче той затъва още по-дълбоко, защото губи възможността да се разгръне свободно и творчески като личност и да направи решителна крачка напред към истинското общение, за възможна Срещата с Бога и човека. И тук следва да се изтъкне отново, и още по-ясно да се очертае нишката на основната идея в целия този размисъл, свързан с разбирането на смисъла на Изповедта и покаянието като Срещата. Защото именно тази идея дава да се разбере, че насаждането на патологичното чувство за вина крие в себе си смъртната опасност за покаяние без среща. Това е опасността, която е погубила Юда Искариот. Той се е разкалял, но не е отишъл на среща, не е извършил акта на изповядването лице в Лице. Поради това може би, в чувството за вина се усеща някакъв вирус на самонаказване и самоунищожение с пределната му суицидна граница – самоу-

бийството (срв. Василюк, Ф. Е. Цит. съч., с. 30-32).

Така тенденцията към психологизъм може да доведе до изповед без покаяние или до покаяние без изповед, без среща лице в Лице. Изповедта без покаяние превръща светото тайнство в душевна комфортна беседа за собствена личност, а покаянието без изповед винаги крие опасност от самоизолация и самозатваряне в патологичния комплекс за виновност. Тогава именно мистичната, но целителна Срещата се подменя с душевно самоунищожаване и самоизяждане (Ибатуллина, Г. М., Жизнь сознания в Покаянии).

Изводи

По отношение на църковната Изповед и покаяние психотерапията може да действа на душегрижието при отклоненията на юридизма и психологизма с два насочващи подхода и начина:

1. Като се потърсят възможности как да се помогне на ближния и на самия себе си, та от повърхностното и формално отношение към греха, прикрит в маскиращата обвивка на чувството за вина, да направи пробив към психичната дълбина, към корените и източниците на греха и още по-дълбинно – към ядрото на личността, ненакърнено

и незащегнат от греха.

2. Как въз основа на това да се създадат благоприятни условия за отглеждане и израстване плодотворно на покаянието в реалния живот. И най-същественото: за да може да се осъществи Срещата, е необходимо да се осъзнае, че задачата на покаянието е не само да се открие грехът в собствената психична дълбина, но да се постигне духовната нагласа на готовност за Срещата с Бога (срв. Василюк, Ф. Е. Цит. съч., с. 36; също: Najduk, R. Op. cit., p. 10; Mayer, H. V. Op. cit., p. 67-77). И в делото на душегрижието тази Срещата и приемане на Христос Спасителя е жизнено необходима за всеки от нас. Тази Срещата с Бога е пределният смисъл, централното определящо събитие и цел на живота. Защото Бог стои пред вратите на човешките сърца и чука на тях. Бог постоянно продължава да се обръща към всички човещи: „Останете при Мене и бодърствайте с Мене“. Бог очаква от нас ответния жест. Бог търпеливо чака, понякога много дълго, за да Му се отговори в сърценовни мигове, когато сърцето е открито за вечността и взриващият ще може да каже като св. Симеон Богоприимец: „Очите ми видяха Твоего спасение“ (Лука. 2:30).

Д-р Паулина
ТОДОРОВА

Бел. на редакцията:

* Майевтика – сократичен метод, състоящ се от последователно и систематично задаване на въпроси, имащи за цел да поставят въпросите в противоречие със самия себе си, към признание в собственото му невежество и невъзможност да се стигне до непротиворечив отговор, като се следва пътят на зададените от Сократ въпроси. Без да претендира, че притежава истината, Сократ помага тя да се роди в душата на събеседника. Своя метод той уподобява на акушерското изкуство, защото чрез него ражда истината в другия. Точно затова Сократ нарича своя метод майевтика – акушерско изкуство.

** Экстрапуништивност – от лат. punio „наказвам, осъждам“ – тенденция да се реагира неадекватно на несполуките, фрустрация с проява на гняв спрямо другите и прехвърляне на вината върху другите (срв. разпространения израз: „всичко стана по твоя вина или заради теб“; срв. разговора на Бога с Адам и Ева при извършването на първородния грех. „И извика Господ Бог на Адама и му рече: (Адаме,) где си? Той каза: чуз гласа Ти в рай, и ме доотраша, защото съм гол, и се скрих. И рече (Бог): кой ти каза, че си гол? Да не би да си ял от дървото, от което ти забраних да ядеш? Адам отговори: жената, която ми даде Ти – тя ми даде от дървото, и аз ядох. Тогава Господ Бог рече на жената: защо си сторила това? Жената отговори: змията ме прельсти, и аз ядох“ (Бит. 3:9-13); в съответствие с библейската екзегеза Адам и Ева неправилно се опитват да прехвърлят вината си на някой друг, вместо да се разкаят за нея.

Интропуништивност – склонност за всеки неуспех човек да обвинява винаги самия себе си.

ЦЪРКВА И КУЛТУРА

Вълнуваща премиера в двораца „Врана“ по случай Деня на Независимостта

На 20 септември т.г. по случай Деня на Независимостта – 22 септември, 155 години от раждането на цар Фердинанд I и 20 години от завръщането на НВ цар Симеон II в Родина, в Тронната зала на двореца „Врана“ бяха представени книгата „Завръщането на Симеон II. Документална хроника в слова и дела“ на Йордан Динев и новият документален филм

„Монархът“, посветен на живота на цар Фердинанд I. Събитието се провежда при почетното присъствие на Н. В. Симеон Сакскобургготски и доня Маргарита.

Специален гост на събитието бе Негово Светейшество Българският патриарх и Софийският митрополит Неофит, съпровождан от Негово Високопреосвященство Западно- и Средноевропейският митрополит Антоний, Бра-

нишкият епископ Григорий, викарый на Софийския митрополит, протосингела на Софийска митрополия Ставр. шк. Ангел Ангелов и декана на Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ проф. д-р Александър Омарчевски.

Сред гостите бяха също заместник-кметът на София г-н Тодор Чобанов, посланици, дипломати, представители на полити-

ческия, културния и обществен елит у нас, както и специално пристигналата за случая група френски общественици и културни дейци, водени от г-н Бернар Сале – президент на асоциацията „Le Valois Monarchique“, и г-жа Никол Гарние – директор на музея „Конге“, които в партньорство с асоциацията „La joie des horizons“ участват в подготовката и реализацията на филма „Монархът“.

Събитието бе открито от г-жа Мълвина Господинова, историк, автор и сценарист на документалния филм за живота на цар Фердинанд I.

Новата книга „Завръщането на Симеон II“ на известния предприемач и дарител Йордан Динев представи историкът Стоян Райчевски. Емоционално изказване направи авторът на презентирания книга Йордан Динев. Авторът сподели лични спомени от някои интересни и неизвестни моменти при завръщането и посрещането на НВ цар Симеон в Родина.

Слово произнесе и НВ цар Симеон. Той благодари на г-н Динев за огромната помощ още от първия ден на пребиваването си в България, както и за родолюбивите му

начинания. Особена благодарност бе изказана и за продуцирането на филма „Монархът“, който разкрива много непознати истини от новата ни история. Царят завърши изказването си с думите: „Нужно е да си припомним историята, за да имаме упование в бъдещето на нашата Родина, защото, както често пъти съм казвал, който не познава историята си, едва ли има бъдеще“.

Изказване направи и президентът на „Le Valois Monarchique“ – г-н Бернар Сале. Споделвайки чудесни впечатления от посещенията на време на престоя си в България, от богатата история и култура на нашия народ, той завърши словото си на български с възгласа: „Да живее България!“

След официалното представяне започна прожекцията на документалния филм „Монархът“, съвместен проект на асоциацията „La joie des horizons“ и „Le Valois Monarchique“, втори филм от документалната поредица за Третото българско царство (първият филм от поредицата е „Княгиня Клементина – аристократична благодетелка на България“). Във филмовия разказ, със специалното участие на Н.В. цар Симеон II, са включени представители и от Франция, и от България – Западно- и Средноевропейският митрополит Антоний и Русенският митрополит Наум, историци, общественици, които осветляват различни документални факти за изключителната роля на цар Фердинанд в изграждането и модернизирването на следосвобожденска България, за неговото ктиторство и инициатива за постръването на много православни храмове и паметници, посветени на Освободителната руско-турска война, сред които са и паметникът на Шунка и паметникът на Цар Освободител в центъра на столицата, и много други.

Филмовото повествование се води от богослова Божидар Петров, оператори на филма са Дамян Гюров и Андре Пеле, а режактор е Алена Антонова. Автор и сценарист е историкът Мълвина Господинова. Лентата е с продължителност един час и 25 минути. Във филма са използвани много архивни документи и боята снимков материал, а заснемането е осъществено в Chateau de Chantilly, Франция, в Русе, Велико Търново, Преображенския манастир, Плевен и София, както и в двораца „Царска Бистрица“ и „Врана“. Продуцент на филма е фондация „Българска памет – братя Диневи“, с чиято подкрепа е осъществен целият проект.

Софийска митрополия

Академични новини

Богословският факултет на СУ откри новата академична година

На 3 октомври в Богословския факултет при Софийския университет „Св. Климент Охридски“ бе открита новата академична учебна година 2016/2017 г.

По традиция това става с отслужването на св. Литургия, извършена т.г. Литургия, извършена т.г. Литургия, извършена т.г. Литургия, извършена т.г. Литургия, извършена т.г.

Преподавателите, студенти и вярващи изпълниха пространството пред параклиса. Сред тях бяха част от академичния преподавателски състав на БФ, в това число зам.-деканите доц. д-р Димо Пенков, доц. д-р Павел Павлов и доц. д-р Ивайло Найденов.

На певницата литургийните песнопения бяха изпълнявани от студенти,

ръководени от преподавателя от Източно-църковно пение г-н Любомир Игнатов.

От името на факултетното ръководство благодарствено изказа доц. д-р Ивайло Найденов.

Празничният ден продължи с водосвет, след който отец Вада паръси със светена вода академичната общност и учебните стаи.

В ранните следобедни часове първокурсниците получиха своите студентски книжки, които ще им служат при оценяването на техните знания през годините на обучение. Сред а и организацията в БФ новодошлите студенти бяха запознати от г-н Ивайло Начев, секретар на отел „Студенти“.

Тази година в Богословския факултет на СУ

ще се обучават над 400 човека. За първа година стартира и нова специалност „Религията в Европа“. Прави впечатление изключителният интерес към магистърските програми. За втора поредна година продължава обучението и в магистърската програма „Църква и медии“, която се радва на голяма популярност.

Весела ИГНАТОВА
Снимки: **Калин КИРИЛОВ**

ЗАПОЧНА АБОНИРАНЕТО ЗА „ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК“ за 2017 г.

- 1 година ..... 30,00 лв.
- 6 месеца ..... 15,00 лв.
- 3 месеца ..... 7,50 лв.
- ед. цена ..... 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 980-30-16, центр. 987-56-11/245,
e-mail: sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Ануша Христова

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банка сметка или с пощенски запис на името на **Танка Тончева Христова**, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ: УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58 IBAN BG97UNCN96601018147018, BIC код: UNCRBG9F

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.